

Įsakymas netenka galios 2023-07-18:

Lietuvos mokslo taryba, Įsakymas

Nr. [V-384](#), 2023-07-14, paskelbta TAR 2023-07-17, i. k. 2023-14705

Dėl Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2022-07-23 iki 2023-07-17

Įsakymas paskelbtas: TAR 2020-08-04, i. k. 2020-16892

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS PIRMININKAS

ĮSAKYMAS

**DĖL REIKMINIŲ TYRIMŲ PROJEKTŲ INICIJAVIMO IR ĮGYVENDINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2020 m. rugpjūčio 4 d. Nr. V-424

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“, 23.14 papunkčiu ir įvertinęs Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto 2020 m. birželio 29 d. siūlymą (protokolas Nr. HSM-P-21 09) bei Gamtos ir technikos mokslų komiteto 2020 m. liepos 13 d. siūlymą (protokolas Nr. GTM-P-21):

1. T v i r t i n u Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Tarybos pirmininko 2019 m. lapkričio 6 d. įsakymą Nr. V-568 „Dėl Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais.

Pirmininkas

Romas Baronas

PATVIRTINTA

Lietuvos mokslo tarybos pirmininko

2020 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. V-424

REIKMINIŲ TYRIMŲ PROJEKTŲ INICIJAVIMO IR ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikminių tyrimų projektų inicijavimo, vykdymo ir administravimo Lietuvos mokslo taryboje (toliau – Taryba) tvarką. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu ar kitu teisės aktu skyrus (numačius) tikslinių lėšų suinteresuotos valstybės institucijos pasiūlytų temų reikminiams tyrimams vykdyti, Aprašas taikomas tiek, kiek neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimui ar kitam teisės aktui, reglamentuojančiam šių tikslinių lėšų panaudojimą.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **reikminiai tyrimai** – skubūs trumpalaikiai tyrimai pagal valstybei ypač aktualias mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) programų temas;

2.2. **reikminių tyrimų projektas** – suinteresuotų valstybės institucijų pasiūlytų temų įgyvendinimui skirtas projektas, atrinktas MTEP programinio konkursinio finansavimo būdu;

2.3. suinteresuotos valstybės institucijos – Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija ir Lietuvos Respublikos ministerijos, kurios, atsiradus poreikiui priimti mokslu grįstus sprendimus, teikia Tarybai MTEP programų temas.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-348](#), 2021-09-16, paskelbta TAR 2021-09-16, i. k. 2021-19505

3. Reikminių tyrimų projektai finansuojami iš Tarybai skirtų valstybės biudžeto asignavimų, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo II skyriaus antrame skirsnyje.

4. Reikminių tyrimų stebėsenai ir valdymui sudaromas nuolatinis specializuotas Reikminių tyrimų stebėsenos ir valdymo komitetas (toliau – Valdymo komitetas). Valdymo komitetas sudaromas iš Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos ir (ar) Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos, ir (ar) Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovo (-ų), Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto bei Gamtos ir technikos mokslų komiteto (toliau – Tarybos komitetai) pirmininkų ar Tarybos komitetų deleguotų komitetų narių, Tarybos valdybos pirmininko ar Tarybos valdybos deleguoto valdybos nario bei Tarybos pirmininko deleguoto administracijos atstovo. Valdymo komiteto sudėtį, jo pirmininką (juo skiriamas Tarybos valdybos pirmininkas) ir pirmininko pavaduotoją tvirtina Tarybos pirmininkas. Pagrindinė Valdymo komiteto darbo forma yra posėdžiai. Į Valdymo komiteto posėdžius gali būti kviečiami suinteresuotų valstybės institucijų atstovai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-440](#), 2022-07-21, paskelbta TAR 2022-07-22, i. k. 2022-16003

II SKYRIUS REIKMINIŲ TYRIMŲ INICIJAVIMAS IR JŲ TEMATIKŲ TVIRTINIMAS

PIRMAS SKIRSNIS REIKMINIŲ TYRIMŲ INICIJAVIMO IR JŲ TEMATIKŲ TVIRTINIMO BENDROJI TVARKA

5. Taryba paprastai kartą per metus skelbia kvietimą ir kreipiasi į suinteresuotas valstybės institucijas, siūlydama teikti pasiūlymus dėl reikminių tyrimų tematikos.

6. Teikiamame temos pasiūlyme turi būti:

6.1. suformuluota valstybei ir visuomenei strategiškai svarbi bei neatidėliotina spręstina problema;

6.2. aprašyta, kaip siūloma tema siejasi su šalies ir (ar) Europos Sąjungos strateginiais dokumentais;

6.3. įvardyti spręstini suinteresuotos valstybės institucijos uždaviniai;

6.4. suformuluoti laukiami reikminių tyrimų projekto (-ų) rezultatai, nurodant rezultatų formą;

6.5. nurodyta, ar tyrimai bus kofinansuojami iš suinteresuotos valstybės institucijos asignavimų, jei ne – pagrįsta, kodėl lėšos neskiriamos, taip pat patvirtinta, kad tokie tyrimai nėra (nebuvo) finansuoti iš kitų šaltinių;

6.6. nurodytas pasiūlymą pateikusios institucijos atstovas, įgaliotas spręsti su teikiamu pasiūlymu susijusius klausimus.

7. Kiekviena pasiūlyta reikminių tyrimų tema įvertinama pagal šiuos kriterijus:

7.1. ar tema laikytina strategiškai svarbia ir aktualia valstybei bei visuomenei;

7.2. ar pagal temą suformuluota problema nagrinėtina (spręstina) neatidėliotina;

7.3. ar temai išnagrinėti (išspręsti) yra būtini moksliniai fundamentiniai ir (ar) taikomieji tyrimai;

7.4. ar planuojami gauti rezultatai prisidės prie problemos sprendimo;

7.5. ar nedubliuoja atliktų (atliekamų) tyrimų, kuriuos finansuoja (-avo) Taryba.

8. Pasiūlytas reikminių tyrimų temas pagal Aprašo 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nurodytus kriterijus įvertina Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija. Jei temos pagal abu kriterijus įvertinamos teigiamai, jas pagal kompetenciją įvertina Tarybos komitetai pagal Aprašo 7.3, 7.4 ir 7.5 papunkčiuose nurodytus kriterijus.

9. Galutinį kvietimo temų sąrašą sudaro Valdymo komitetas, atsižvelgdamas į Tarybos finansines galimybes. Gali būti siūloma kelias reikminių tyrimų temas sujungti vieną. Valdymo komiteto sudarytą galutinį kvietimo temų sąrašą tvirtina Tarybos pirmininkas.

ANTRAS SKIRSNIS

REIKMINIŲ TYRIMŲ INICIJAVIMO, ESANT KITAI FINANSUOJANČIAI INSTITUCIJAI AR TIKSLINIŲ LĖŠŲ SKYRIMO ATVEJU, TVARKA

10. Suinteresuota valstybės institucija, pasirengusi pilnai (100 proc.) finansuoti projektus (toliau – finansuojanti institucija) pagal siūlomą valstybei ir visuomenei strategiškai svarbią ir neatidėliotina spręstiną reikminių tyrimų temą, gali bet kada savo iniciatyva kreiptis į Tarybą. Tokiu atveju netaikoma Aprašo 5 punkte nustatyta pasiūlymų teikimo tvarka. Finansuojančia institucija gali būti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

11. Finansuojančios institucijos pasiūlymas turi atitikti Aprašo 6 punkto reikalavimus. Teikdama informaciją pagal Aprašo 6.5 papunktį, finansuojanti institucija turėtų patvirtinti, kad tyrimai teikiama tema nėra (nebuvo) finansuoti iš kitų šaltinių ir yra įsivertinta, kad problemai teikiama tema išspręsti netaikytinos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio 1 dalies ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. 22 „Dėl Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros paslaugų pirkimų vykdymo tvarkos aprašo nuostatos.

12. Pasiūlymas vertinamas Aprašo 7–9 punktuose nustatyta tvarka. Jei finansuojanti institucija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos pateikto temos pasiūlymo vertinimas pradedamas nuo Aprašo 7.3–7.5 papunkčiuose nurodytų kriterijų Aprašo 8–9 punktuose nustatyta tvarka.

13. Jei finansuojančios institucijos temos pasiūlymas pateiktas jau paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus dėl reikminių tyrimų tematikų, jos pasiūlymas svarstomas atskirai nuo kitų suinteresuotų valstybės institucijų pasiūlymų.

14. Tarybos pirmininkui priėmus Aprašo 9 punkte nurodytą sprendimą dėl finansuojančios institucijos pateiktos reikminių tyrimų temos, paraiškos reikminių tyrimų projektams vykdyti teikiamos ir vertinamos, reikminių tyrimų projektai įgyvendinami, projektų rezultatų pritaikymo ar panaudojimo poprojektinė priežiūra vykdoma Aprašo III–IV skyriuose nustatyta tvarka, atsižvelgiant į tai, kad:

14.1. svarstant su finansuojančios institucijos pateikta reikminių tyrimų tema susijusius klausimus, nurodytus Aprašo 16, 20, 26 ir 29 punktuose, Valdymo komiteto posėdyje dalyvauja šios institucijos deleguoti atstovas (-ai);

14.2. finansuojanti institucija lėšas Tarybai perveda vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 (aktualia redakcija), pagal finansuojančios institucijos temą įgyvendinamų reikminių tyrimų projektų bendroji finansavimo tvarka nustatoma Tarybos ir finansuojančios institucijos pasirašytoje biudžeto lėšų naudojimo sutartyje, o atskiro projekto įgyvendinimo sąlygos ir tvarka – projekto finansavimo sutartyje, kuri rengiama pagal Tarybos pirmininko patvirtintą formą, suderintą su finansuojančia institucija.

15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu ar kitu teisės aktu skyrus (numačius) tikslinių lėšų suinteresuotos valstybės institucijos pasiūlytų temų reikminiams tyrimams vykdyti, jas administruojant taikomos konkrečios Aprašo nuostatos ir, jei reikia, specialieji reikalavimai nurodomi atskirame Tarybos pirmininko įsakyme.

III SKYRIUS

REIKMINIŲ TYRIMŲ PROJEKTŲ KONKURSO VYKDYMAS IR PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

PIRMAS SKIRSNIS

PARAIŠKŲ REIKMINIŲ TYRIMŲ PROJEKTAMS VYKDYTI TEIKIMAS IR VERTINIMAS

16. Reikalavimus paraiškoms reikminių tyrimų projektams vykdyti ir jų konkurso tvarką nustato Tarybos patvirtintos Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrosios taisyklės (toliau – Bendrosios taisyklės) tokia apimtimi, kiek jos neprieštarauja Aprašui. Siūlymus dėl kvietimo teikti paraiškas reikminių tyrimų projektams vykdyti nuostatų Tarybos pirmininkui teikia Valdymo komitetas.

17. Siekiant suinteresuotos valstybės institucijos, pateikusios reikminių tyrimų temą, pagal kurią paskelbtas reikminių tyrimų projektų paraiškų konkursas, detalesnio poreikių išaiškinimo gali būti organizuojami suinteresuotų valstybės institucijų ir pareiškėjų susitikimai iki kvietimo teikti paraiškas pabaigos.

18. Konkursui pateiktų reikminių tyrimų projektų paraiškų ekspertinį vertinimą pagal visus paraiškos ekspertinio įvertinimo formoje nurodytus kriterijus Tarybos pirmininko sudarytos ekspertų komisijos atlieka vadovaujantis Tarybos pirmininko patvirtintu Projektų ir jų ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašu (toliau – Ekspertinio vertinimo tvarkos aprašas), kiek jis neprieštarauja šiam Aprašui. Esant poreikiui ekspertų komisija gali siūlyti Tarybos pirmininkui pasitelkti suinteresuotų valstybės institucijų atstovus (specialistus).

19. Suinteresuotos valstybės institucijos, pagal kurias pateiktą temą paskelbtas konkursas reikminių tyrimų projektams vykdyti, įgaliotas atstovas supažindinamas su paraiškomis, gautomis pagal šią temą, bei jų įvertinimu ir pristato suinteresuotos valstybės institucijos nuomonę dėl

paraiškų finansavimo (ar paraiškos atitinka suinteresuotos valstybės institucijos iškeltos problemos sprendinių paieškos kryptį, ar planuojami tyrimai ir rezultatai, taip pat projekto apimtis atitinka suinteresuotos valstybės institucijos poreikius ir lūkesčius) Valdymo komiteto posėdyje.

20. Valdymo komitetas, įvertinęs ekspertų komisijos sudarytą (-as) finansuojamų projektų pirmumo eilę (-es), konkursui numatytas lėšas ir suinteresuotų valstybės institucijų nuomonę dėl paraiškų finansavimo bei skiriamą kofinansavimą, svarsto siūlomų finansuoti projektų sąrašą ir teikia jį tvirtinti Tarybos pirmininkui.

ANTRAS SKIRSNIS REIKMINIŲ TYRIMŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

21. Reikminių tyrimų projektų įgyvendinimo bei administravimo tvarką nustato Bendrosios taisyklės tokia apimtimi, kiek jos neprieštarauja Aprašui.

22. Reikminių tyrimų projekto kofinansavimo (jei numatoma), tvarka ir sąlygos nustatomos projekto finansavimo sutartyje.

23. Suinteresuotos valstybės institucijos, pasiūliusios temą, pagal kurią vykdomas projektas, dalyvauja tolesnėje nuolatinėje įgyvendinamo projekto priežiūroje savo nustatytais terminais ir tvarka.

24. Projektų vadovai bei vykdančiosios institucijos reikminių tyrimų projektų ataskaitas projekto finansavimo sutartyje nurodyta tvarka ir terminais teikia Tarybai, o galutinius projekto (-ų) rezultatus – suinteresuotai valstybės institucijai, pagal kurios pateiktą temą buvo vykdomas (-i) projektas (-ai). Suinteresuotos valstybės institucijos Tarybai pateikia savo išvadas dėl įgyvendinto projekto ir jo rezultatų.

25. Ekspertinį reikminių tyrimų projektų mokslinių ataskaitų vertinimą atlieka Tarybos pirmininko patvirtintų ekspertų veiklos bendrųjų taisyklių nustatyta tvarka sudaromos ekspertų komisijos ar skiriami pavieniai ekspertai, vadovaudamiesi Ekspertinio vertinimo tvarkos aprašu, kiek jis neprieštarauja Aprašui.

26. Pasibaigus ataskaitų ekspertiniam vertinimui, Valdymo komitetas įvertina ekspertų komisijos (pavienių ekspertų) išvadas bei suinteresuotos valstybės institucijos išvadą, ar pasiekti suformuluoti reikminių tyrimų tikslai bei įgyvendinti iškelti uždaviniai (Aprašo 24 punktas) ir parengia siūlymą Tarybos pirmininkui dėl projektų ataskaitų vertinimo rezultatų.

IV SKYRIUS PROJEKTŲ REZULTATŲ PRITAIKYMO AR PANAUDOJIMO POPROJEK TINĖ PRIEŽIŪRA

27. Suinteresuotos valstybės institucijos, dalyvaudamos finansuojamų projektų atrankoje (Aprašo 19 punktas), įsipareigoja užtikrinti projektų rezultatų panaudojimą.

28. Nuo projekto baigiamosios mokslinės ataskaitos patvirtinimo praėjus pusei metų Taryba raštu kreipiasi į suinteresuotą valstybės instituciją prašydama pateikti informaciją apie tai, kaip yra pritaikyti ar panaudojami projekto rezultatai.

29. Gauta suinteresuotų valstybės institucijų informacija apie projektų rezultatų pritaikymą ar panaudojimą pristatoma Valdymo komiteto posėdyje. Valdymo komitetas pagal raštu suinteresuotos valstybės institucijos pateiktą informaciją įvertina projekto rezultatų pritaikymo ar panaudojimo efektyvumą. Jei suinteresuota valstybės institucija informacijos nepateikia, yra laikoma, kad projekto rezultatai nėra pritaikyti ar yra panaudoti neefektyviai.

30. Jei Valdymo komitetas nutaria, kad projekto rezultatai suinteresuotoje valstybės institucijoje nėra pritaikyti ar panaudoti neefektyviai, gali pasiūlyti Tarybos pirmininkui atsižvelgti į tai svarstant vėlesnes šios suinteresuotos valstybės institucijos siūlomas reikminių tyrimų temas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Iš suinteresuotų valstybės institucijų gavusi informacijos apie tai, kad vykdytojų teikiami tarpiniai projekto rezultatai ir jų kūrimo eiga kelia pagrįstų abejonių dėl galutinių projekto rezultatų, Taryba, atlikusi projekto eigos ir rezultatų analizę, turi teisę projekto įgyvendinimą nutraukti.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos mokslo taryba, Įsakymas

Nr. [V-348](#), 2021-09-16, paskelbta TAR 2021-09-16, i. k. 2021-19505

Dėl Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2020 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. V-424 „Dėl Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos mokslo taryba, Įsakymas

Nr. [V-440](#), 2022-07-21, paskelbta TAR 2022-07-22, i. k. 2022-16003

Dėl Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2020 m. rugpjūčio 4 d. įsakymo Nr. V-424 „Dėl Reikminių tyrimų projektų inicijavimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo